

reo-kolor dijapozitiva, projiciranih za vrijeme svojih brojnih predavanja.

Barachi-trofej, biciklizam: klasična profesionalna cestovna utrka parova (Bergamo — Milano) za nagradu, koju je 1949 ustanovio tal. industrijalac Angelo Barachi.

Baračeve pećine, mala i velika pećina kraj Rakovice na Kordunu (SR Hrvatska) sa 800 m podzemnih kanala. Pećine su otvorene za turiste 1892.

barak, lov: naš autohtoni pas gonič sa žučkastom oštom (strunastom) dlakom i s nešto bijelje: uši višeće, rep dug, vis. oko 50 cm.

barani, trampolining: salto naprijed s pola vijka; naziv prema prvom izvođaču te vježbe (J. Barani je izveo taj salto 1890 na tlu).

baraž → uže natjecanje

Barbarian RFC, ragbi: engl. klub, osn. 1890 u Bradfordu. Nema stalnih igrača već djeluje samo s igračima izabranim od selektora. Istoimeni klub postoji i u Australiji, Novom Zelandu i Južnoafričkoj Republici.

Barbasetti, Luigi (1859—1955), tal. reprezentativac i učitelj mačevanja. God. 1894 otvorio u Beču mačevalačku školu s novom metodom pokreta (iz sačnog zgloba). Zaslužan za razvitak mačevalačkog sporta u Italiji i Austriji te za osnivanje Akademije mačevanja u Beču (Akademie der Fechtkunst). Napisao: *Das Säbelfechten*, Beč 1899; *Das Stossfechten*, Beč 1900; *La scherma di spada*, Milano 1902.

Barić, Marica (1942-63), reprezentativka u padobranstvu, članica Aerokluba Zagreb. Nosilac srebrne C značke za padobranstvo. Sudjelovala kao članica jugosl. padobranske reprezentacije na PS 1962 u Orangeu (Tex., SAD); prvakinja Jugoslavije 1962. Poginula u Lučkom (kod Zagreba) prilikom trenažnog skoka.

bariranje konja, konjički sport; udaranje po konjskim nogama ispred, iznad ili iza prepone, kako bi se konj navikao da ne za- kači preponu. Primjenjuje se samo na treningu. Izvodi se na više načina: jakom ali tankom drvenom ili bambusovom motkom, odn. metalnom cijevi; postavljanjem metalne cijevi ili šipke ispred ili iznad najvišeg dijela prepone; pomoću posebnog mehanizma za dizanje šipke (nekad s električnom strujom); preskakanjem prepone u suprotnom smjeru, dok dvojica pomoćnika pridržavaju gornju motku. Za natjecanja b. k. je zabranjeno i diskvalificira se jahač kojeg uhvate da barira konja dan uoči prvog natjecanja i kraja natjecanja.

Barković, Alfredo (1922—75), boksački reprezentativac, član BK Lokomotiva (Zagreb); prvi na PJ 1946 u velter kategoriji. Dužnost trenera obavljao u BK Milicioner, BK Lokomotiva i BK Jedinstvo (svi Zagreb).

Barle, Jani (1937), liječnik, specijalist za ortopediju; reprezentativac u vaterpolu sa 48 nastupa, zaslužni sportski Jugoslavije, član PK Mornar (Split). Sudjelovao u ekipi koja je na PE 1958 osvojila srebrnu medalju i na PE 1962 brončanu medalju.

Barna, Victor (1911—72), mađ. stolnoteniski reprezentativac. Od 1948 nastupao za reprezentaciju V. Britanije. Na PS osvojio 40 medalja (22 zlatne, 7 srebrnih i 11 brončanih); pojedinačni prvak svijeta 1930, 1932—35. Izvodio čuveni bekhend flik drajf. Napisao: *The Fundamentals of Table Tennis*, 1951; *How to Win at Table Tennis*, 1957; *Table Tennis Today*, 1962; *Your Book of Table Tennis*, 1971.

Barna Trophy, stolnoteniski trofej koji se u spomen na V. Barnu dodjeljuje, od 1973, najuspješnijem natjecatelju na PS.

barogram, krivulja na barografu koja prikazuje promjene zračnoga tlaka; osnovni dokument za priznavanje rezultata u postignutim visinama za pojedine grane zrakoplovstva.

barokomora, sp. medicina: hermetički zatvorena prostorija, izgrađena najčešće od kovine, u kojoj se može mijenjati pritisak zraka. Služi za promatranje djelovanja tlaka na fiziološke funkcije čovjeka i pronalaženje mjera kojima se može suzbiti nepovoljan utjecaj tih faktora na organizam. B. se koristi i u liječenju kesonske bolesti.

barotrauma, sp. medicina: ozljeda nastala zbog djelovanja povišenog ili sniženog atmosferskog tlaka. B. najčešće djeluje na unutrašnje uho i sinuse. Javlja se u podvodnim sp. aktivnostima i zrakoplovstvu.

barracuda (engl.), sinhronizirano plivanje; natjecateljska figura s prevrtanjima. Izvodi se iz pruženog lednog položaja gibanjem ruku prema nazad (iz uzručenja u priručenje); trup uranja u vodu, noge se podižu okomito uvis (tako da s trupom čine pravi kut), a samo stopala izranjaju iznad vode. Spuštanjem glave nadolje, plivačica dovodi trup u okomiti položaj tako da joj potkoljenice izviruju iz vode, a ruke su u odručanju.

barre de Spa (franc.), konjički sport: visinsko-širinska prepona od 5 motaka i 10 stupova. Prva i peta motka su iste visine ali najniže, druga i četvrta su jednake srednje visine, a treća je najviša. Prepona se može preskakati, s obje strane.

Bart, Ema (1943), nastavnica tjele. odgoja, rukometna reprezentativka sa 16 nastupa, članica RK Lokomotiva (Virovitica) i RK Lokomotiva (Zagreb), zaslužna sportska Jugoslavije. Na PS 1965 članica ekipe koja je osvojila srebrnu medalju.

Bartali, Gino (1914), tal. reprezentativac u biciklizmu, dvostruki pobjednik na utrci Tour de France (1938 i 1948), tri puta na Giro d'Italia (1936, 1937 i 1946).

Barth, Edgar (1917—65), njem. automobilist, osvojio tri puta PE u brdsko-brzinskim utrkama, 1959 pobijedio na Targa Florio.

Basarić, Stjepan (1848—1918), profesor; član prve ispitne komisije za kvalifikaciju učitelja gimnastike (1891), u Zagrebu. Pobornik naprednih pedagoških koncepcija F. Diesterwega i F. Dittesa i zastupnik Herbartove pedagoške koncepcije. Napisao: *Pedagogija*, I—IV, Zagreb 1880—84.

baseball, amer. sp. igra tvrdom loptom i oblim batom za 2 ekipe sa po 9 igrača. Igralište je podijeljeno na unutrašnje, u obliku kvadrata s bazom u svakom uglu, i vanjsko koje ga lepežasto okružuje i širi se do vanjskih granica igrališta. Obrambenu ekipu sačinjavaju 4 čuvara baza (baseman) poredanih oko kvadrata u blizini baza, 3 hvatača u vanjskom igralištu, jedan bacač u sredini kvadrata i hvatač koji stoji iza četvrtre baze. Igrače obrane napadaju, jedan po jedan, udarajući protivničke ekipe. Za igru je potrebna lopta od kože, opsega 23 cm, tež. oko 145 g, (ispunjena piljevinom i gumenom jezgrom) te drveni bat. Igrači obrane imaju rukavice, hvatač uz to nosi oko trupa i na nogama štitiče. A lice mu je zaštićeno žičanom maskom. Svi igrači imaju specijalne cipele s izbočenim metalnim pločicama na potplatima. Igru počinje bacač iz sredine kvadrata bacanjem lopte udarajući koji stoji iza četvrtre baze. On je nastoji odbiti batom tako da je protivnički igrač što teže uhvate. Odbivši loptu, udarac odbacuje bat i počinje trčati prema prvoj bazi. Istovremeno, igrači obrane nastoje rukom (u rukavici) uhvatiti loptu te njome pogodi igrača-trkača ili hvatanjem i brzim dodavanjem dobaciti loptu suigraču (čuvaru baze) prije nego što napadački igrač dotrči do baze. Oni time mogu prisiliti igrača da prekine trčanje i da ostane u prethodnoj bazi ili ga izbaciti iz igre. Baze se mogu pretrčati odjednom (home run) ili u više etapa (run). Nakon što je prvi trkač zaustavljen, nastupa sljedeći udarac, ponavlja bacanje, odbijanje i trčanje oko baza, a prvi igrač, koji je čekao na jednoj od baza, nastavlja trčati ako je lopta propisno odbijena. U toku jedne serije pravila dopuštaju svoj četvorici igrača da jedan za drugim trče do četvrtre baze i dobiju bod. Ekipe u svakoj sljedećoj seriji zamjenjuju uloge. Igra se sastoji od 9 serija (innings), a pobjednik je ekipa koja za to vrijeme postigne više bodova.

Basedow, Johann Bernhard (1724—90), njem. pedagog, osnivač filantropizma. Tradicionalni šk. sistem obogatio idejama o tjele. učvršćivanju i oblikovanju ličnosti. U svoj odgojni zavod Philantropinum u Dessauu (Njemačka DR) uveo je redovitu nastavu tjele. odgoja koja se temeljila na dessauskom pentatlonu. Kasnije je svoj osnovni program nastave dopunio popularnim i prirodnim vještinama (rvanje, bacanje lopte, veslanje, pješačenje, plivanje i jahanje). Njegovi hist. važni suradnici bili su: C.G. Salzmann, G.U.A. Vieth i J. Chr. F. Guts-Muths. Napisao: *Elementarwerk* 1774, djelo o odgojnim sistemima i dr.

BASK (Beogradski amaterski sportski klub), Hokejski klub, osn. u Beogradu; pobjednik Kupa Jugoslavije 1966 u hokeju na travi.

basketball, izvorni amer. naziv za košarku. **basikl** (franc. bascule), konjički sport: položaj konja pri preskakanju prepone; glava i vrat su jako ispruženi naprijed i naniže, a leđa u fazi leta uzdignuta. Ispruženjem vrata konj bacaju težište tijela na prednje ili

BARBARIAN RFC, grb

V. BARNA

J. B. BASEDOW

W. BASZANOVSKI